

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Petra Hatalu na neverejnom zasadnutí konanom 27. júla 2010 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému **T. H. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné o sťažnosti obvineného T. H. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 9. júla 2010, sp. zn. Tp 25/2010, takto

r o z h o d o l :

- I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **s a z r u š u j e** v celom rozsahu.
- II. Podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/, ods. 2 Tr. por. **prijíma sa písomný sľub obvineného** a obvinenému sa tiež **ukladá dohľad probačného a mediačného úradníka**, čím sa **n a h r á d z a jeho väzba** z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a zároveň sa mu **ukladá p o v i n n o s ť** oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní, ktorý vedie konane, každú zmenu miesta pobytu a tiež povinnosť preberať úradné zásielky.
- III. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený **T. H.**, nar. X. v D., trvale bytom B., B., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby v Ilave, **s a p r e p ú š ť a z väzby na slobodu.**

O d ô v o d n e n i e

Vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Bratislava, 2. oddelenie vyšetrovania pod sp. zn. ČVS: PPZ-131/BOK-B2-209 uznesením zo dňa 18. septembra 2009 podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Tr. por. začal trestné stíhanie vo veci zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a následne uznesením zo dňa 8. marca 2010 podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesol

obvinenie o. i. obvinenému T. H. za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (skutok č. 1), za organizátorstvo obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 21 ods. 1 písm. a/ k § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/, b/ s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák. (skutok č. 2) a za organizátorstvo obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 21 ods. 1 písm. a/ k § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 4 písm. a/, b/, c/ s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák. (skutok č. 3) na skutkovom základe tam uvedenom.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 11. marca 2010, sp. zn. Tp 25/2010, bol podľa § 72 ods. 1 Tr. por. o. i. obvinený T. H. vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. s tým, že táto mu začala plynúť dňa 8. marca 2010 o 9.30 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby v Ilave, oddelene od ostatných spoluobvinených.

Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený T. H. sťažnosť, ktorá bola uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. marca 2010, sp. zn. 3 Tost 9/2010, zamietnutá.

Dňa 28. mája 2010 sa obvinený obrátil prostredníctvom svojho obhajcu na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR so žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu, príp. žiadal o nahradenie väzby písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu nevyhovel a súčasne uviedol, že ponúknutý písomný sľub resp. dohľad probačného a mediačného úradníka nepovažuje v danom prípade za dostatočný z hľadiska proporcionality k tomu, aby nahradil väzbu. Z týchto dôvodov navrhol, aby sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica predmetnú žiadosť obvineného podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol.

Prokurátor vo svojom stanovisku okrem iného prehľadne a chronologicky popísal priebeh vyšetrovania, pričom má za to, že toto prebieha plynule a bez prieťahov.

Sudca pre prípravné konanie v zmysle § 72 ods. 2 Tr. por. (... “pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý“ ...) a s poukazom na § 72 ods. 1 písm. b/ Tr. por. (za rozhodnutie o väzbe sa považuje aj rozhodnutie o prepustení z väzby resp. o zamietnutí

žiadosti o prepustenie obvineného z väzby), ihneď po obdržaní postúpenia žiadosti prokurátorom a preštudovaní spisového materiálu nariadil termín výsluchu na deň 1. júla 2010, pričom však na návratku k predvolaniu obvineného, ktorá bola na súd zaslaná dňa 28. júna 2010, tento uviedol, že sa výsluchu dňa 1. júla 2010 zúčastniť nechce. Z tohto dôvodu termín výsluchu sudca pre prípravné konanie zrušil, avšak dňa 1. júla 2010, v čase, kedy rozhodnutie o väzbe ešte spracované nebolo, súd obdržal podanie od obvineného nazvané "žiadosť", z ktorého obsahu bolo zrejmé, že obvinený mení svoj názor a výsluchu pred rozhodnutím o väzbe sa zúčastniť chce. Keďže to v predmetnom štádiu konania bolo možné ešte zabezpečiť, sudca pre prípravné konanie sa rozhodol akceptovať vôľu obvineného a nariadil nový termín výsluchu na deň 9. júla 2010, o ktorom upovedomil tak prokurátora ako aj obhajcu obvineného.

V rámci tohto úkonu prokurátor zotrval na svojom stanovisku k žiadosti. Obvinený T. H. sa pripojil k žiadosti svojho advokáta a žiadal, aby bol prepustený z väzby. Uviedol, že žiadnej trestnej činnosti sa nedopustil, on poctivo podniká a obvinenie je postavené len na výpovedi viackrát súdom trestaného človeka. Opätovne zdôraznil jeho nevierohodnosť a poprel všetky skutočnosti, ktoré sa mu kladú za vinu.

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica následne napadnutým uznesením z 9. júla 2010, sp. zn. Tp 25/2010, rozhodol o tom, že podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť o prepustenie z väzby obvineného T. H. zamietla, podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej už len „ústava“) a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej už len „dohovor“) písomný sľub obvineného neprijíma a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 ústavy a článok 5 ods. 3 dohovoru väzbu obvineného nenahrádza ani dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V písomnom odôvodnení uznesenia poukázal predovšetkým na tú skutočnosť, že všetky v stanovisku prokurátorom uvádzané údaje korešpondujú s obsahom spisového materiálu ako bol predložený, pričom žiadny z novo vykonaných úkonov po prvom rozhodnutí o väzbe dôvodnosť podozrenia nijak nerozptyľuje. Zároveň uviedol, že nič nenasvedčuje ani tomu, že by prestali existovať dôvody väzby ako boli konštatované v predchádzajúcich rozhodnutiach. Pokiaľ ide o rýchlosť konania, i on je toho názoru,

že ide o pomerne náročnú vec tak pokiaľ ide o rozsah dokazovania ako aj náročnosť jeho vyhodnocovania. Zdôraznil, že v rámci takéhoto stavu možno konštatovať, že vo veci sa koná priebežne a aj prokurátorom uvedený chronologický výpočet úkonov nasvedčuje tomu, že jednotlivé úkony na seba logicky nadväzujú a s rovnakou starostlivosťou sa objasňujú okolnosti svedčiace tak v prospech ako aj v neprospech potencionálnych páchatel'ov.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že sudca pre prípravné konanie sa tiež zaoberal žiadosťou obvineného o event. nahradenie väzby písomným sľubom resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka. Dospel pritom k záveru, že vzhľadom na charakter spáchanej trestnej činnosti a obvinenej osoby (ide takmer vo všetkých prípadoch o osoby etablované v podnikateľskom prostredí) možno dôvodne predpokladať, že poskytnutý písomný sľub je len formálnym krokom účelovo zameraným na prepustenie z väzby, ktorý v konečnom dôsledku nemá vnútorný obsah spočívajúci v reálnom splnení toho, čo sa v sľube uvádza, a preto ho v tomto prípade nemožno považovať za dostatočný a nemožno ho prijať. Z obdobných dôvodov sa súd rozhodol nenahradiť väzbu obvineného ani dohľadom probačného a mediačného úradníka, nakoľko mal za to, že účel väzby takýmto dohľadom nie je možné dosiahnuť.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený T. H. hneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú neskôr prostredníctvom svojho obhajcu aj písomne zdôvodnil.

Uviedol, že obsahom základného práva podľa článku 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe, vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, nie na abstraktnej úvahe. Obvinený môže byť ponechaný vo väzbe, iba ak existuje dôvodné podozrenie, že spáchal stíhaný trestný čin a ak sú zároveň dané presvedčivé dôvody, že jeden alebo viaceré z väzobných dôvodov existujú. Pri posudzovaní dôvodov trvania väzby súd musí brať zreteľ na okolnosti prejednávanej veci, predovšetkým na existenciu usvedčujúcich dôkazov a v prípade ich existencie tiež na ich závažnosť. Dôvodom väzby nemôže byť len určitá dôkazná alebo procesná situácia (náročnosť dokazovania, väčší počet obvinených a pod.) bez zistenia konkrétnych skutočností, ktoré odôvodňujú aplikovanie podmienok upravených v § 71 ods. 1 Tr. por.

Obvinený zdôraznil, že sudca pre prípravné konanie v odôvodnení napadnutého uznesenia síce poukazuje na chronologický popis priebehu vyšetrovania a na jednotlivé procesné úkony vykonané v rámci vyšetrovania, no nepoukazuje ani na jeden konkrétny dôkaz, či už priamy alebo nepriamy, ktorý by podporoval dôvodnosť podozrenia voči jeho osobe a tiež existenciu väzobných dôvodov. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je podľa názoru obvineného tak vo vzťahu k dôvodnosti podozrenia ako aj vo vzťahu k existencii dôvodov pre trvanie väzby veľmi stručné, nekonkrétne a nedostatočné a konštatovania sudcu pre prípravné konanie sú len vo všeobecnej, abstraktnej rovine. Obvinený má tiež za to, že samotné obvinenie mu vznesené je nezákonné, nakoľko v ňom absentuje dostatočný skutkový popis jeho údajného protiprávneho konania. Toto má podľa popisu skutku vo vznesenom obvinení spočívať výlučne v tom, že „prikázal“, „po naplánovaní podvodu vydal pokyn“, „poveril financovaním nákladov“, „poskytol finančné prostriedky“, avšak uvedené vyplýva len z tvrdení obvineného J. D.. Hoci mala byť vierohodnosť tejto osoby a pravdivosť jeho tvrdení predmetom ďalšieho dokazovania, v priebehu vyšetrovania počas štyroch mesiacov od jeho vzatia do väzby nič v tomto smere preukázané nebolo. Výpoveď obvineného J. D. vo vzťahu k jeho osobe nebola tak do dnešného dňa objektivizovaná žiadnymi inými dôkazmi. Naopak, obvinený je toho názoru, že výpovede ďalších spoluobvinených (B., Z., L., J., S.) dôvodnosť podozrenia voči jeho osobe zoslabujú do takej miery, že toto sa javí ako nedôvodné.

Poukázal tiež na to, že dôvody väzby a dôvody trvania väzby uvádzané tak prokurátorom ako aj sudcom pre prípravné konanie nemajú reálny podklad a existencia uvádzaných obáv je len v rovine hypotetických úvah. Má za to, že v danej veci bola teda iba formálne konštatovaná existencia útekovvej, kolúznevej a preventívnej väzby, ale pre taký záver neboli a ani v súčasnej dobe nie sú k dispozícii žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by ju odôvodňovali. Argumentácia zdôvodňujúca jeho väzbu nie je dostatočná, je všeobecná a odkazy na konkrétne okolnosti alebo skutočnosti majúce vplyv na trvanie väzby neobstoja.

Ako obvinený ďalej podotkol, pre prípad nevyhovenia žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu žiadal alternatívne o nahradenie väzby sľubom alebo dohľadom. Nestotožňuje sa pritom s tým názorom sudcu pre prípravné konanie, že sľub neprijal preto, lebo ten je vzhľadom na charakter spáchanej trestnej činnosti a obvinené osoby (osoby etablované v podnikateľskom prostredí) len formálnym krokom účelovo zameraným na prepustenie

z väzby, ktorý v konečnom dôsledku nemá vnútorný obsah spočívajúci v reálnom splnení toho, čo sa v sľube uvádza. S ohľadom na uvedené uviedol, že pred údajným spáchaním skutku viedol riadny život, podniká, je ženatý, jeho totožnosť je známa, má adresu trvalého aj prechodného pobytu, na ktorej sa zdržiava so svojou rodinou. Má maloleté dieťa, voči ktorému má o. i. vyživovaciu povinnosť. Nebol nikdy treste stíhaný, ani právoplatne súdom odsúdený. Vyšetrovaniu inej trestnej veci sa nevyhýbal. Pred vzatím do väzby sa zdržiaval v mieste svojho bydliska, preberal všetky predvolania a iné písomnosti mu doručované orgánmi činnými v trestnom konaní, do výkonu väzby nebol dodaný na základe príkazu na zatknutie, nebolo po ňom vyhlásené pátranie, nezdržiaval sa dlhodobejšie mimo svojho bydliska, neskrýval sa.

V odôvodnení podanej sťažnosti obvinený upozornil tiež na tú skutočnosť, že väzobné dôvody boli u neho podporené aj tým, že je obvinený aj v inej trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-16/BOK-B1-2009 (pôvodné ČVS: PPZ-80/BOK-B-2007), pričom z pripojeného súvisiaceho spisu - najmä z pripojených telefonických hovorov medzi ním a obvineným Z. mal sudca pre prípravné konanie za to, že sa na predmetnom prevode nehnuteľností podieľal. V tejto súvislosti však obvinený poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave, ktoré vyššie uvedené telefonické rozhovory nepovažovali za dôkaz potvrdzujúci skutočnosti uvedené v uznesení o vznesení obvinenia.

Ako obvinený T. H. ďalej podotkol, dňa 15. júla 2010 mu bolo doručené uznesenie vyšetrovateľa PZ, ČVS: PPZ-131/BOK-B2-2007 zo dňa 8. júla 2010, na základe ktorého bola s predmetnou trestnou vecou na spoločné konanie spojená trestná vec ČVS: PPZ-154/BOK-B2-2009, obv. Z. P. a spol., ktorý je spolu s ním stavaný na najvyššiu riadiacu a koordinačnú úroveň v rámci údajnej zločineckej skupiny. Uviedol, že Špecializovaný trestný súd rozhodoval v konaní, sp. zn. Tp 57/2010, o väzbe obvineného Z. P. tak, že tohto do väzby nevezal, čo potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky. Oba sudy pritom v tejto obdobnej veci konštatovali, že len samotné vyjadrenie J. D., najmä ohľadom hierarchického postavenia jednotlivých obvinených osôb bez existencie ďalších dôkazov ohľadom naplnenia pojmov zločineckej skupiny neodôvodňuje vznesenie obvinenia za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ napadnuté uznesenie zrušil a súčasne rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu, eventuálne rozhodol o nahradení jeho väzby písomným sľubom resp. dohľadom.

Spisový materiál v posudzovanej veci bol 19. júla 2010 predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky za účelom rozhodnutia o predmetnej sťažnosti obvineného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistil, že sťažnosť je prípustná a bola podaná oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote. Na základe toho potom v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť obvineného je dôvodná.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda

senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

Podľa § 72 ods. 1 písm. b/ Tr. por. rozhodnutím o väzbe sa rozumie tiež rozhodnutie o prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní predloženého spisu dospel k záveru, že doposiaľ zadovážené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, majú všetky znaky trestných činov a že aj naďalej pretrvávajú dôvody na podozrenie, že sa na ich spáchaní podieľal i obvinený T. H..

S ohľadom na uvedené je potrebné uviesť, že je síce pravdou, že uvedené podozrenie je viacmenej opreté len o výpovede obvineného J. D., no podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj v tomto štádiu konania možno predmetnú výpoveď považovať za dôkaz, z ktorého vyplýva dôvodné podozrenie i vo vzťahu k obvinenému T. H.. Od posledného rozhodnutia o väzbe neboli totiž vykonané také dôkazy, ktoré by dôvodnosť podozrenia voči sťažovateľovi úplne rozptýľovali. Tak ako nemožno vylúčiť účelovosť

výpovede J. D., nemožno totiž rovnako vylúčiť ani účelovosť výpovedí ostatných spoluobvinených. Je nepochybné, že v danom prípade sa jedná o rozsiahlu a sofistikovanú trestnú činnosť, do ktorej bolo zapojených viacero osôb, a to na rôznych stupňoch riadenia a s rôznou mierou zavinenia. Taktiež je zrejmé, že posudzované skutky majú súvislosť i s ďalšími skutkami, ktoré sú predmetom trestného stíhania v iných veciach, a preto sú v tomto smere dôležité tiež skutočnosti vyplývajúce z pripojených častí súvisiacich spisov.

S tým konštatovaním prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR a tiež sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, že jednotlivé väzobné dôvody u obvineného T. H. aj naďalej trvajú v rozsahu, ako boli ustálené v doterajších rozhodnutiach o väzbe, sa však Najvyšší súd Slovenskej republiky úplne nestotožnil. Podľa jeho názoru nemožno totiž u obvineného, z dôvodov nižšie uvedených, aj naďalej hovoriť o existencii dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ a c/ Tr. por. (tzv. kolúzna a preventívna väzba).

Ako už bolo vyššie spomenuté, podozrenie voči obvinenému T. H. stojí v podstate na výpovedi J. D., a preto už v uznesení z 11. marca 2010, sp. zn. Tp 25/2010, o vzatí obvineného do väzby poukázal sudca pre prípravné konanie na tú skutočnosť, že okolnosti súvisiace s vierohodnosťou tejto osoby budú musieť byť predmetom ďalšieho dokazovania. Najvyšší súd Slovenskej republiky však zistil, že hoci boli od vzatia obvineného T. H. do väzby vykonané už viaceré procesné úkony, inak podrobne uvedené v stanovisku prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR, tieto boli prevažne technického charakteru (vydanie, resp. vrátenie vecí; nariadené znalecké skúmanie z odboru kriminalistika, odvetvie písmoznalectvo – ručné písmo a grafická diagnostika, tiež z odboru kriminalistika, odvetvie kriminalistická informatika a napokon z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností). Nielen vyššie uvedené procesné úkony ale tiež v tomto čase prevedené výsluchy nemajú pritom žiadny vzťah k overeniu pravdivosti výpovede J. D. vo vzťahu k obvinenému T. H..

Z obsahu predmetného spisu vyplýva, že dňa 28. mája 2010 bol na 2. oddelenie vyšetrovania, Odbor Bratislava, Úrad boja proti organizovanej kriminalite PPZ v Bratislave podľa § 44 ods. 2 Tr. por. doručený návrh obhajcu obvineného T. H. na doplnenie dokazovanie vo vyššie uvedenom smere. Príslušná vyšetrovatelka PZ v odpovedi na uvedený

návrh pritom uviedla, že tento berie na vedomie a že výsluchy navrhovaných osôb budú vzhľadom na štádium vyšetrovania a jeho rozsiahlosť priebežne plánované a vykonávané podľa časových možností, pričom vykonanie navrhovaných konfrontácií bude zvážené až po vykonaní všetkých plánovaných úkonoch v závere vyšetrovania, a to v záujme eliminovať duplicitné vykonávanie úkonov.

Z hľadiska existencie dôvodu tzv. kolúznej väzby bola dôležitá predovšetkým tá skutočnosť vyplývajúca z výpovede obvineného J. D., že malo dôjsť minimálne k jednému stretnutiu viacerých obvinených (konkrétne mali byť prítomní T. H., G. B., V. L., G. J. a J. D.) za účelom dojednaní ich spoločného postupu pred orgánmi polície a to potom, ako polícia – Úrad boja proti organizovanej kriminalite PPZ začala vykonávať konkrétne procesné úkony smerujúce voči členom tejto údajnej zločineckej skupiny. Ani toto tvrdenie obvineného J. D. však nebolo pre vyššie spomenuté dôvody do dnešného dňa preukázané. To, že obvinení, ktorí mali byť na tomto stretnutí údajne prítomní, jeho existenciu popreli, možno vnímať aj ako vopred dohodnutú obranu, a preto na overenie pravdivosti tohto tvrdenia mali byť vykonané aj iné procesné úkony ako len výsluch týchto obvinených. Rovnako neboli preukázané ani ďalšie tvrdenia obvineného J. D. dôležité z hľadiska dôvodnosti ďalšieho trvania dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Väzba je zaist'ovací procesný úkon, ktorý predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného a má preto trvať len nevyhnutne potrebnú dobu. Orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné vybavovať väzobné veci prednostne a urýchlene (§ 2 ods. 6 Tr. por.). Za vyššie opísaného stavu, keď po viac ako 4 mesiacoch od vzatia obvineného T. H. do väzby nebolo preukázané žiadne ovplyvňovanie spoluobvinených či svedkov z jeho strany, keď nebol zadokumentovaný žiadny dôkaz nasvedčujúci tomu, že by sa mal správať akýmkoľvek iným kolúznym spôsobom, nie je preto u neho odôvodnené ďalšie trvanie dôvodu tzv. kolúznej väzby.

Čo sa týka dôvodu tzv. preventívnej väzby, obdobne ako pri predošlom väzobnom dôvode, ani v tomto prípade sa nepodarilo do dnešného dňa preukázať pravdivosť tvrdenia obvineného J. D., že obvinený T. H. plánoval získať kontrolu nad uceleným súborom pozemkov v R. za účelom širšieho projektu spojeného s výstavbou zariadení na výrobu elektrickej energie. Čo je ale dôležitejšie, všetky podklady súvisiace s posudzovanou trestnou činnosťou boli orgánmi činnými v trestnom konaní už zaistené, a preto, tiež s poukazom

na vyššie uvedené, má Najvyšší súd Slovenskej republiky za to, že u obvineného nie je naďalej odôvodnená ani obava z konania zakladajúceho dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Je potrebné zároveň podotknúť i to, že obvinený T. H. nebol zatiaľ súdne trestaný.

Zo skôr uvedeného je teda zrejmé, že u obvineného T. H. naďalej existuje len väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. (tzv. úteková väzba), založený na skutočnostiach uvedených v predošlých rozhodnutiach o väzbe.

Z napadnutého uznesenia vyplýva, že sudca pre prípravné konanie sa tiež správne zaoberal event. žiadosťou o nahradenie väzby obvineného jeho písomným sľubom, resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka. V tejto súvislosti však zabudol upozorniť na tú skutočnosť, že keďže je obvinený T. H. trestne stíhaný okrem iného aj pre obzvlášť závažný zločin (§ 11 ods. 3 Tr. zák.), vzťahuje sa na neho ustanovenie § 80 ods. 1 písm. b/ a c/ v spojitosti s ods. 2 toho istého ustanovenia Tr. por., umožňujúce nahradiť jeho väzbu písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka len v prípade, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Podľa § 80 ods. 1 Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

- b/ obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo
- c/ s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po zvážení všetkých okolností prípadu, na rozdiel od prokurátora ako i sudcu pre prípravné konanie, dospel k takému záveru, že použitie vyššie spomenutých inštitútov nahradzujúcich väzbu prichádza v danom prípade do úvahy. Prijal teda písomný sľub obvineného podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por., priložený k predmetnej žiadosti o nahradenie väzby z dňa 28. mája 2010, pričom mu tiež uložil dohľad probačného

a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por., čím nahradil jeho väzbu z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a súčasne mu uložil povinnosť oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu (na takúto zmenu je pritom potrebný súhlas príslušného orgánu) ako aj povinnosť preberať úradné zásielky. Prípadné porušenie týchto povinností obvineným T. H. bude dôvodom pre jeho opätovné vzatie do väzby.

Výnimočné okolnosti prípadu vyžadované pre daný prípad ustanovením § 80 ods. 2 Tr. por. spočívajú pritom v tom, že celé údajné protiprávne konanie obvineného T. H. stojí v podstate na výpovedi (inak veľmi podrobnej) jednej osoby – obvineného J. D., ktorej pravdivosť vo vzťahu obvinenému T. H. nebola už z vyššie spomenutých dôvodov zatiaľ žiadnymi dôkazmi nepochybne preukázaná, ale ani vyvrátená. Doposiaľ zadovážené dôkazy ako aj doterajší priebeh vyšetrovania sú teda tými okolnosťami, ktoré vyššie uvedený postup odôvodňujú.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené v enunuciáte tohto rozhodnutia. Na podklade tohto rozhodnutia následne predseda senátu nariadil príkazom prepustenie obvineného T. H. z väzby na slobodu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. júla 2010

JUDr. Štefan M i c h á l i k
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková